

Prognose IMF voor Midden-Europa en de Balkan

Jan Limbeek

Twee keer per jaar, in april en in september of oktober, publiceert het IMF zijn *World Economic Outlook*, waarin het zijn economische verwachtingen voor de wereld schetst. De huidige prognose voor Midden-Europa en de Balkan valt veel slechter uit dan de [prognose voor het GOS, Georgië en Mongolië](#). Bovendien is de huidige prognose voor de achttien landen van Midden-Europa en de Balkan (inclusief Moldova) een stuk negatiever dan de [vorige prognose](#) van september 2011.

Voor 2011 valt de neerwaartse bijstelling van de economische groei gemiddeld nog wel mee. Er zijn vijf landen waar de economische groei in 2011 hoger uitviel dan eerder was voorspeld: Estland, Letland, Polen, Roemenië en Montenegro. De economie groeide langzamer in elf landen in 2011, terwijl er nulgroei was in Slowakije en Macedonië.

Het beeld wordt pas echt zwart als we kijken naar de latere jaren. De onderstaande figuur voor 2012 is nog veel negatiever dan het lijkt omdat de meeste dieprode landen niet slechts minder dan -1 procent scoorden ten opzichte van de vorige prognose, maar veel minder. Dit geldt voor Estland (van een verwachte 4,0 procent groei in september 2011 naar 2,0 procent nu), Litouwen (van 3,4 naar 2,0), Tsjechië (van 1,8 naar 0,1), Hongarije (van 1,7 naar 0,0), Slovenië (van 2,0 naar -1,0), Kroatië (van 1,8 naar -0,5), Bosnië-Herzegovina (van 3,0 naar 0,0), Servië (van 3,0 naar 0,5), Roemenië (van 3,5 naar 1,5), Bulgarije (van 3,0 naar 0,8), Montenegro (van 3,5 naar 0,2), Kosovo (van 5,0 naar 3,8), Macedonië (van 3,7 naar 2,0) en Albanië (van 3,5 naar 0,5).

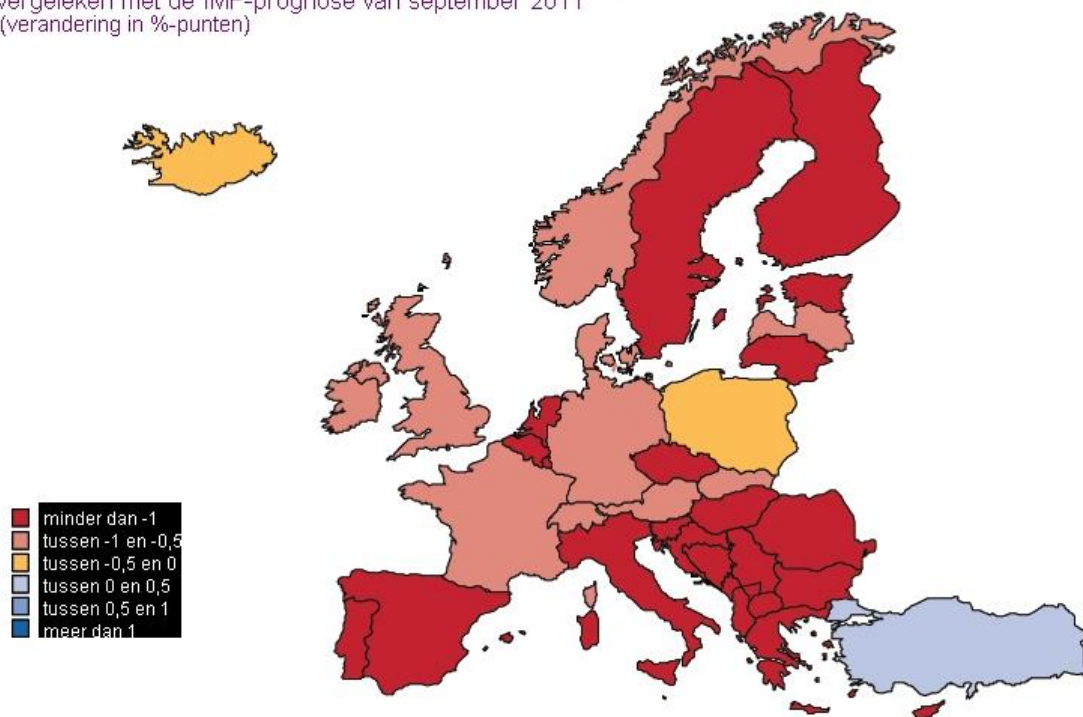
De meeste landen groeien dus nog net in 2012, maar de neerwaartse bijstelling is heel groot. In Kroatië en Slovenië gaat de economie zelfs krimpen in 2012, terwijl er in Bosnië en Hongarije een nulgroei wordt verwacht. Alleen Letland en Slowakije doen het minder slecht. Maar beide landen 'compenseren' dit weer met een extra lage verwachte groei in 2013 (Letland: van 4,0 naar 2,5, Slowakije: van 4,3 naar 3,1)

Het enige land van de hier besproken achttien landen van Midden-Europa dat nog redelijk overeind blijft is Polen. Voor 2012 en 2013 verwacht het IMF slechts een iets lagere groei (respectievelijk van 3,0 en 3,4 naar 2,6 en 3,2). De Poolse economische groei viel in 2011 hoger uit dan het Fonds eerder verwachtte (van 3,8 naar 4,4) en ook na 2013 worden iets betere resultaten voorspeld. Over de hele periode 2011-2015 verwacht het IMF dus een iets beter resultaat voor Polen dan waar het Fonds eerder vanuit ging.

Ondanks verbetering verwacht het IMF ook voor 2013 in alle hier besproken landen een lagere groei ten opzichte van de vorige prognose. Een groeiverschil van een procent of meer in 2013 is te zien in Letland (verschil van 1,5 procentpunt), Hongarije (1,1), Slovenië (1,0), Kroatië (1,5), Bosnië-Herzegovina (3,0), Servië (1,5), Bulgarije (2,2), Montenegro (2,2), Macedonië (1,0) en Albanië (2,5).

Afwijkingen van de groeiprognose voor 2012

vergeleken met de IMF-prognose van september 2011
(verandering in %-punten)

Bron: *World Economic Outlook*, april 2012

Europa: economische groei (%), consumentenprijzen (% jaargemiddelde), saldi lopende rekening (% bbp) en werkloosheid (% beroepsbevolking), 2011-13

	BBP			Inflatie			Lopende rekening			Werkloosheid		
		Prognose			Prognose			Prognose			Prognose	
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Europa	2,0	0,2	1,4	3,2	2,7	2,2	0,5	0,6	0,8			
Ontwikkeld Europa	1,4	-0,1	1,1	2,8	2,1	1,7	1,1	1,3	1,5	9,4	10,0	9,9
Euro zone	1,4	-0,3	0,9	2,7	2,0	1,6	-0,3	0,7	1,0	10,1	10,9	10,8
Slowakije	3,3	2,4	3,1	4,1	3,8	2,3	0,1	-0,4	-0,4	13,4	13,8	13,6
Slovenië	-0,2	-1,0	1,4	1,8	2,2	1,8	-1,1	0,0	-0,3	8,1	8,7	8,9
Estland	7,6	2,0	3,6	5,1	3,9	2,6	3,2	0,9	-0,3	12,5	11,3	10,0
Tsjechië	1,7	0,1	2,1	1,9	3,5	1,9	-2,9	-2,1	-1,9	6,7	7,0	7,4
Opkomend Europa*	5,3	1,9	2,9	5,3	6,2	4,5	-6,0	-5,6	-5,5			
Turkije	8,5	2,3	3,2	6,5	10,6	7,1	-9,9	-8,8	-8,2	9,9	10,3	10,5
Polen	4,3	2,6	3,2	4,3	3,8	2,7	-4,3	-4,5	-4,3	9,6	9,4	9,1
Roemenië	2,5	1,5	3,0	5,8	2,9	3,1	-4,2	-4,2	-4,7	7,2	7,2	7,1
Hongarije	1,7	0,0	1,8	3,9	5,2	3,5	1,6	3,3	1,2	11,0	11,5	11,0
Bulgarije	1,7	0,8	1,5	3,4	2,1	2,3	1,9	2,1	1,6	12,5	12,5	12,0
Servië	1,8	0,5	3,0	11,2	4,1	4,3	-9,1	-8,6	-7,9	23,7	23,9	23,6
Kroatië	0,0	-0,5	1,0	2,3	2,2	2,4	0,9	0,4	-0,2	13,2	13,5	12,7
Litouwen	5,9	2,0	2,7	4,1	3,1	2,5	-1,7	-2,0	-2,3	15,5	14,5	13,0
Letland	5,5	2,0	2,5	4,2	2,6	2,2	-1,2	-1,9	-2,5	15,6	15,5	14,6

* Inclusief Albanië, Bosnië-Herzegovina, Kosovo, Macedonië en Montenegro.

Bron: *World Economic Outlook*, april 2012.

De onverwacht grote economische krimp in Midden-Europa heeft alles te maken met de eurocrisis. In het algemeen geldt: hoe dichterbij de eurozone, hoe groter de economische krimp. De handelsbanden zijn dan sterker en dus zijn de gevolgen groter. Banken bezuinigen op hun kredietverlening, er is gebrek aan vertrouwen en overheden bezuinigen om hun begrotingstekorten te verkleinen. Dit alles smooit de economische groei.

In alle landen in de regio is de werkelijke (ppp-)koopkracht van de nationale munt hoger dan de dollar-koopkracht volgens de wisselkoers, dus als de munt omgerekend wordt in dollars. Het prijsniveau in Midden-Europa en de Balkan is immers lager dan in de Verenigde Staten, voor een dollar kun je er meer kopen dan in de Verenigde Staten. Het ppp-inkomen (de koopkracht) is dan ook hoger dan het lijkt wanneer de omvang van de economie simpelweg wordt weergegeven in dollars.

Op drie landen na (Estland, Polen, Moldavië) zal het inkomen omgerekend in dollars in 2012 naar verwachting lager zijn dan in 2011. In 2013 zal het inkomen omgerekend in dollars wel het niveau van 2011 overtreffen, behalve in Tsjechië, Montenegro en Slovenië. In Slovenië en Letland zal naar verwachting zelfs in 2015 het recordniveau van 2008 nog niet bereikt zijn.

In elk land voorspelt het IMF een lagere groei van het inkomen omgerekend in dollars volgens de wisselkoers, dan het Fonds een half jaar eerder verwachtte. In de vorige prognose was er in slechts drie landen sprake van een lagere groei van het dollar-inkomen: Bosnië-Herzegovina, Kroatië en Tsjechië. In de huidige prognose zal de groei van het dollar-inkomen in Kroatië wederom flink vertragen: zo'n 1.500 dollar lager in 2014. In Tsjechië is de neerwaartse bijstelling nog groter, want gemeten in dollars zal de gemiddelde Tsjech in 2014 bijna 3.000 dollar armer zijn dan het niveau waar het IMF in april 2011 nog vanuit ging. In de huidige prognose is weer sprake van een groeiverlaging met bijna 3.000 dollar. In cijfers: in april 2011 verwachtte het IMF een Tsjechisch nationaal inkomen in 2014 van 26.762 dollar, hetgeen een jaar later gedaald is naar 20.858 dollar.

Gemeten in de nationale munt zal de gemiddelde Tsjech daarentegen aanmerkelijk rijker worden volgens de huidige prognose. In elk jaar in de gehele periode 2006-2015 is het ppp-inkomen flink opwaarts bijgesteld. In 2014 zullen de Tsjechen 1.250 dollar meer te besteden hebben. Polen is het enige andere land waar de groei van de koopkracht na 2011 duidelijk toeneemt ten opzichte van september 2011: 850 dollar extra in 2014. In alle andere landen daalt de werkelijke koopkracht, hetgeen gezien de (veel) lagere economische groei een normaal verschijnsel is.

IMF-prognose voor Midden-Europa en de Balkan, 2006-2015 (april 2012)

		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Albanië	groei bbp (%)	5,4	5,9	7,5	3,3	3,5	2,0	0,5	1,7	2,5	2,5
	bbp per capita (\$)	2.858	3.393	4.102	3.819	3.715	3.992	3.894	4.013	4.157	4.310
	bbp per capita (ppp)*	5.799	6.313	6.901	7.169	7.468	7.741	7.841	8.054	8.336	8.638
Bosnië – Herzegovina	groei bbp (%)	6,0	6,2	5,7	-2,9	0,7	1,7	0,0	1,0	2,5	3,5
	bbp per capita (\$)	3.154	3.891	4.733	4.367	4.255	4.618	4.488	4.683	4.937	5.277
	bbp per capita (ppp)*	6.588	7.205	7.796	7.660	7.816	8.133	8.251	8.472	8.828	9.302
Bulgarije	groei bbp (%)	6,5	6,4	6,2	-5,5	0,4	1,7	0,8	1,5	2,5	3,5
	bbp per capita (\$)	4.325	5.512	6.813	6.421	6.359	7.202	6.903	7.429	7.877	8.443
	bbp per capita (ppp)*	10.986	12.096	13.187	12.668	12.965	13.597	14.021	14.590	15.328	16.280
Kroatië	groei bbp (%)	4,9	5,1	2,2	-6,0	-1,2	0,0	-0,5	1,0	1,5	2,0
	bbp per capita (\$)	11.235	13.383	15.758	14.324	13.776	14.457	13.999	14.566	15.157	15.871
	bbp per capita (ppp)*	16.532	17.888	18.686	17.776	17.819	18.192	18.331	18.786	19.349	20.053
Estland	groei bbp (%)	10,1	7,5	-3,7	-14,3	2,3	7,6	2,0	3,6	3,7	3,8
	bbp per capita (\$)	12.493	16.384	17.811	14.343	14.138	16.583	16.637	17.642	18.620	19.634
	bbp per capita (ppp)*	18.927	20.971	20.672	17.919	18.539	20.380	21.060	22.138	23.292	24.563
Hongarije	groei bbp (%)	3,9	0,1	0,9	-6,8	1,3	1,7	0,0	1,8	2,0	2,3
	bbp per capita (\$)	11.167	13.521	15.354	12.624	12.845	14.050	13.045	14.294	15.038	15.815
	bbp per capita (ppp)*	18.237	18.805	19.436	18.331	18.809	19.591	19.892	20.597	21.365	22.243
Kosovo[#]	groei bbp (%)	3,4	6,3	6,9	2,9	3,9	5,0	3,8	4,1	3,2	5,0
	bbp per capita (\$)										
	bbp per capita (ppp)*										
Letland	groei bbp (%)	10,5	9,6	-3,3	-17,7	-0,3	5,5	2,0	2,5	3,0	3,5
	bbp per capita (\$)	8.653	12.559	14.731	11.433	10.681	12.671	12.368	12.994	13.647	14.387
	bbp per capita (ppp)*	15.117	17.149	17.033	14.221	14.419	15.662	16.235	16.994	17.763	18.742
Litouwen	groei bbp (%)	7,8	9,8	2,9	-14,8	1,4	5,9	2,0	2,7	3,9	3,7
	bbp per capita (\$)	8.910	11.648	14.160	11.103	11.116	13.075	13.068	13.962	15.072	16.187
	bbp per capita (ppp)*	15.993	18.169	19.212	16.627	17.333	18.856	19.601	20.566	21.810	23.100
Macedonië	groei bbp (%)	5,0	6,2	5,0	-0,9	1,8	3,0	2,0	3,2	4,2	4,0
	bbp per capita (\$)	3.219	3.998	4.828	4.550	4.457	5.016	4.875	5.161	5.439	5.759
	bbp per capita (ppp)*	8.224	8.961	9.602	9.599	9.868	10.367	10.692	11.183	11.809	12.455
Montenegro	groei bbp (%)	8,6	10,7	6,9	-5,7	2,5	2,5	0,2	1,5	2,0	2,0
	bbp per capita (\$)	4.323	5.759	7.100	6.464	6.383	7.317	6.877	7.085	7.344	7.592
	bbp per capita (ppp)*	8.910	9.930	10.824	10.271	10.601	11.545	11.677	11.997	12.379	12.790

		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polen	groei bbp (%)	6,2	6,8	5,1	1,6	3,9	4,4	2,6	3,2	3,6	3,9
	bbp per capita (\$)	8.963	11.156	13.876	11.275	12.286	13.540	14.039	14.645	15.402	16.265
	bbp per capita (ppp)*	14.900	16.370	17.579	18.035	18.951	20.334	21.310	22.373	23.584	24.951
Roemenië	groei bbp (%)	7,9	6,3	7,3	-6,6	-1,6	2,5	1,5	3,0	3,7	4,0
	bbp per capita (\$)	5.687	7.917	9.497	7.649	7.667	8.863	8.721	9.434	10.273	11.186
	bbp per capita (ppp)*	10.495	11.494	12.633	11.945	11.904	12.476	12.843	13.457	14.195	15.028
Servië	groei bbp (%)	3,6	5,4	3,8	-3,5	1,0	1,8	0,5	3,0	4,0	4,0
	bbp per capita (\$)	3.958	5.277	6.458	5.438	5.142	6.081	5.816	6.127	6.604	7.125
	bbp per capita (ppp)*	8.928	9.722	10.316	10.060	10.258	10.642	10.811	11.278	11.879	12.528
Slowakije	groei bbp (%)	8,3	10,5	5,8	-4,9	4,2	3,3	2,4	3,1	3,6	3,9
	bbp per capita (\$)	10.367	13.913	17.500	16.122	16.050	17.644	17.344	18.130	19.105	20.182
	bbp per capita (ppp)*	17.915	20.342	21.943	21.032	22.122	23.304	24.145	25.244	26.513	27.961
Slovenië	groei bbp (%)	5,9	6,9	3,6	-8,0	1,4	-0,2	-1,0	1,4	1,6	1,9
	bbp per capita (\$)	19.391	23.574	27.261	24.399	23.282	24.533	23.184	23.741	24.386	25.147
	bbp per capita (ppp)*	25.444	27.992	29.595	27.471	28.131	28.642	28.705	29.533	30.433	31.494
Tsjechië	groei bbp (%)	7,0	5,7	3,1	-4,7	2,7	1,7	0,1	2,1	3,3	3,6
	bbp per capita (\$)	14.474	17.544	21.715	18.739	18.814	20.444	19.515	20.196	20.858	21.619
	bbp per capita (ppp)*	23.329	25.294	26.415	25.230	26.122	27.062	27.381	28.308	29.624	31.341
Moldavië [^]	groei bbp (%)	4,8	3,0	7,8	-6,0	7,1	6,4	3,5	4,5	5,0	5,5
	bbp per capita (\$)	954	1.234	1.699	1.527	1.635	1.969	2.128	2.282	2.505	2.742
	bbp per capita (ppp)*	2.571	2.729	3.010	2.862	3.104	3.373	3.540	3.755	4.001	4.289
<i>Ter vergelijking</i>											
Nederland	groei bbp (%)	3,4	3,9	1,8	-3,5	1,6	1,3	-0,5	0,8	1,4	1,8
	bbp per capita (\$)	41.498	47.839	53.199	48.151	46.989	50.355	47.842	48.719	49.751	51.061
	bbp per capita (ppp)*	37.320	39.821	41.277	40.057	40.969	42.183	42.320	43.199	44.327	45.757
Griekenland	groei bbp (%)	4,6	3,0	-0,1	-3,3	-3,5	-6,9	-4,7	0,0	2,5	3,1
	bbp per capita (\$)	23.931	28.009	31.308	29.328	27.311	27.073	24.197	24.094	24.592	25.449
	bbp per capita (ppp)*	27.025	28.587	29.116	28.403	27.668	26.294	25.343	25.717	26.743	28.011

Opm. De gemarkeerde cijfers zijn schattingen van het IMF.

* ppp is de Engelse afkorting van koopkrachtpariteit. De ppp wordt hier weergegeven in internationale dollars en is even hoog als de koopkracht van de dollar in de VS.

Kosovo werd op 9 mei 2009 het 186e lid van het IMF.

[^] Moldavië (Moldova) hoort eigenlijk bij het GOS. Het inkomensniveau van de gemiddelde inwoner van Moldavië wijkt bovendien af: hij verdient twee keer minder dan een Albanees, de armste inwoner van Europa. Dit wil niet zeggen dat hij twee keer zo arm is, want het illegaal vergaarde inkomen zit niet in de cijfers.

Bron: Internationaal Monetair Fonds, *World Economic Outlook Database*, april 2012.

[Terug naar 'Achtergrond'](#)